

Ἄκουσθ' ἐν τῷ θεάτρῳ κατὰ τὴν πρώτην παράστασιν τῆς Λουκίας.

— Ὡραία μουσικὴ αὐτή.

— Ναί, εἶναι μουσικὴ Γαλλογερμανικὴ.

Ἐπιφωνήματα φρίκης ἐκ μέρους τῶν περιστανομένων.

Ἐκ τοῦ Τηλεγράφου.

Ἐν Βελγίῳ ἐψηφίσθη νόμος περὶ τῆς μεγάλης ἐγκλιματισμοῦ (naturalisation des étrangers). . . . Προσεχώθη ἡ ψηφισθῆ καὶ ὁ νόμος περὶ τῆς μεγάλης κλοθεύσεως τῶν ξένων, περὶ τοῦ μεγάλου ποτισμοῦ αὐτῶν κλ.

Ἐκ νεκρολογίας τινὸς ἐμμέτρου ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Μυλωνά Λιμενάρχου!

Ἀπέθανες κ' ἐπένησαν *Γονεῖς Πατρίε καὶ Ὁρῆ*.

Συλλυπούμεθα ἐκ καρδίας τοὺς γονεῖς, ἀλλὰ περισσότερον συλλυπούμεθα τὴν Πατρίδα καὶ Ὁρῆ. Τὰ τελευταῖα ταῦτα μάλιστα στενοὶ συγγενεῖς τῆς Πατρίδος καὶ τῶν Γονέων κατήντησαν ἐκ τοῦ πένθους εἰς τόσῃ ἀδυναμίαν, ὥστε ὁ πεβλήθησαν εἰς ἐθνικὴν θεραπείαν ὑπὸ τῶν ἱατρῶν.

Κώστας ὁ σκουπιδοῦς.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ.

Ἀπόλλων.

Μετὰ τὸν «Φαῦστον» ἐν τῷ Ἀπόλλωνι ἦλθεν ἡ «Λουκία», ἡ περιπαθεστάτη τοῦ Δονιζέττη μουσικῆ, καθὼς μετὰ τὸν στρυφνὸν καὶ βαθὺν ἰδεολόγον βουλευτὴν Καλαβρύτων ἔρχεται αἰφνης ἐπὶ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς μειδιῶν παρθε- νικῶς ὁ γλυκύτατος πρωτοπουργός μας.

Εἶπα παρθενικῶς; . . . ἔστω! ἢ ποιεῖ νὰ σταθῇ· τόσον καὶ τόσον αἱ λέξεις ἀπώλεσαν σήμερον τὴν σημασίαν των, καὶ ὁ Κουμουνδοῦρος δύναται νὰ διεκδικήσῃ τὸν παρθε- νικὸν πέπλον, ὅπως οἱ θήλειοι γείτονες τῆς ἐταιρίας τοῦ Φωταερίου.

Ὁ «Φαῦστος» εἶχεν ἐπιτύχει κατὰ τὴν παράστασιν. Εἶχεν ἐπιτύχει σχετικῶς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ποιοῦ τοῦ Θεάτρου, καὶ τῆς εἰσόδου, καὶ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων συμπαρομαρτούντων. Ὁ ὑψίφωνος Pasetti, τὸ πρωταῖον πρόσωπον τοῦ θιάσου ὁμολογουμένως ἔψαλε καλῶς, ἡ δὲ ὑψίφωνος Chiagomonti ἐφάνη γλυκεῖα καὶ περιπαθὴς Γρέτχεν, μέλψασα μεθ' ἱκανῆς τέχνης καὶ εὐαισθησίας. Τὰ λοιπὰ πρόσωπα τοῦ θιάσου, ὁ βαρύτονος Forestiero, ὁ βαθύφωνος Tanti, ἡ ἀνθυψίφωνος (κατὰ τὸ ἀνθυπολοχαγός) Savolai, δὲν ἦσαν ἀπολύτως καλοὶ, ἀλλ' οὐδὲ καὶ ἀπολύτως κακοὶ ἦσαν. Κατώτερος τοῦ μετρίου ἦτο ὁ χορὸς, καὶ τούτου χεῖρων ἐτι, ἂν ἦ δυνατόν, ἡ ὀρχήστρα, ὅπως εἶνε διεσκευασμένη καὶ ὅπως διευθύνεται. Αὕτη ἦτο ἡ γνώμη μου, ἂν κηρύσω ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καὶ αὕτη τὴν γνώμην ἤθελον νὰ δημοσιεύσω ἐν τῷ «Μὴ Χάνεσαι» πρὸ ἀρκετῶν ἡμερῶν. Ἀλλ' ὅτε ἤθελον νὰ τὴν τοποθετήσω εἰς τὰς στήλας τῆς ἐφημερίδος τὴν γνώμην μου ταύτην, δειλὴν καὶ μετρί-

φρονα ὡς μαθητρίαν τοῦ Ἀρσάκειου, εὗρον τὴν θέσιν κατειλημμένην ὑπὸ γερμανοσχήμευ τινὸς κυρίου, καθὼς συμβαίνει νὰ εὕρισκῃ — καὶ δυστυχῶς οὐχὶ σπανίως — τὸ ἡριμνημένον καθίσμα σου κατειλημμένον ὑπὸ ἄλλου παρεισάκτου, ἐν τῷ Ἀπόλλωνι. Ἐπειδὴ ὁ κύριος οὗτος καὶ ἄγνωστος συνεργάτης μου ἦτο γνώμης ὅπως διόλου διαφόρου τῆς ἐμῆς, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχα καμμίαν ὀρεξιν διὰ μονομαχίαν, ἀφοῦ εἰς τὸ ὕστερον δὲν ἐνδιαφέρομαι τόσον πολὺ διὰ τὸν Faust, ὅστις οὐδὲ κἀν δεῦτερός, ἐξάδελφός μου εἶνε, ἐσιώπησα.

Καὶ νῦν ὅτε διελευκάνθη τὸ διπλωματικὸν αὐτὸ ἐπεισόδιον καὶ ἡλαφρώθη ἡ συνειδησίς μου προχωρῶ. Ἡ «Λουκία» ἐπέτυχεν πλέον ἢ ὁ «Φαῦστος». Ἐπέτυχεν τὸ δύσκολον pezzo concertato τῆς δευτέρας πράξεως, ἐν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς καθόλου μουσικῆς τέχνης, ἐπέτυχεν ἡ δυοδία τῆς πρώτης πράξεως, ἐπέτυχεν παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν καὶ αὐτὸ τὸ rond τῆς Λουκίας ἐν τῇ τρίτῃ πράξει, τὸ ἀμίμητον ἐκεῖνο καλλιτέχνημα, ὅπου ὁ Δονιζέττης ἐξέχυσεν τοὺς καταρράκτας τῆς θεσπεσίας αὐτοῦ μελωδικῆς φύσεως. Καὶ πόσον καλῶς ἐξετέλεσε τὸ δύσκολον αὐτὸ τεμάχιον ἡ πρίμα! μετὰ πόσης τέχνης διηρμήνευσε τὸ βαθὺ αἶσθημα, ἡ μικρά, ἢ ἄρμονικωτάτη αὐτῆς φωνή! Πόσον εὐμορφος γυνὴ εἶνε αὕτη ἡ αἰθερία κόρη τῆς Φινλανδίας! Νομίζεις ὅτι κατεσκευάσθη ἐκ στίχων τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ἐκ τῶν ῥομαντικῶν αὐτοῦ ἐμπνεύσεων τοῦ Ἀντρου, ὅχι ὅμως καὶ ἐκ τῶν Κολλύβων. Ὑψηλὴ, ξανθὴ, ὡχρὰ, λεπτοφυής . . . ἤμην ἔτοιμος νὰ γράψω καὶ αἶλος, ἀλλὰ μετέβαλον γνώμην, ἐφόβου εἶδα τοὺς εὐτόρνους αὐτῆς γυμνοῦς βραχίονας ἐν τῇ «Λουκίᾳ». Ὅταν τὴν βλέπω, δὲν ἠξέυρω διατί, ἀλλὰ μοὶ καταδασανίζει τὸ πνεῦμα ἡ μέθοδος τοῦ τόκου, καὶ ἐντὶ νὰ ἀκούω τὰς πενθίμους μελωδίας τῆς «Λουκίας», προσπαθῶ ν' ἀνεύρω πόσον τόκον παρέχει κατ' ἔτος ἐν ἑκατομυρίον. Τώρα τίς σχέσις ἐμπορεῖ νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ ὡραίας γυναίκος καὶ ἐνὸς ἑκατομυρίου; Εὐρετέ την σεῖς. Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτε μετὰ τὸν ἄφρονον λογαριασμόν μου ἐρευνῶ τὰ θυλάκια καὶ εὕρισκω 1 καὶ 50, μοὶ ἔρχεται ὀρεξίς ἢ νὰ αὐτοχειρισθῶ, ἢ νὰ πιστεύσω εἰς τὸ δισύνθετον τοῦ Μακράκη!

Ἡ ἐπιτυχία τῆς «Λουκίας», ἥτις ἐλλύκε καὶ θὰ ἐλλύσῃ πολλὸν κόσμον, ἐγένετο ἀφορμὴ δύο πραξικοπημάτων· πρῶτον τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν εἰσιτηρίων τῆς πρώτης θέσεως κατὰ 20 λεπτά, καὶ δεῦτερον τῆς ἀναδιβάσεως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ «Ριγολέττου». Καὶ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἡ ἐργολαβία εἶνε συγγνωστὴ, ἀφοῦ μάλιστα προτίθεται ν' αὐξήσῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ θιάσου, ὡς λέγει, καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν ὀρχήστραν· ἀλλὰ διὰ τὸ δεύτερον; Τί ἤθελεν ἡ εὐλογημένη τὸν «Ριγολέττον» ὅστις ἐκ τῶν δυσκολωτέρων τοῦ Βέρδη μελοδραμάτων, ἀπαιτεῖ καὶ βαρύτερον ἄριστον, ἐνῶ ὁ ὑπάρχων εἶνε μετριώτατος, καὶ γυναῖκα πολλῶ πλειονος δυνάμεως, καὶ ὀρχήστραν ἐντελεστάτην; Καὶ ἐπειτα διατί, ἀφοῦ μάλιστα βαίνει αἰαίως, νὰ ζητῇ χάριν οἰκονομίας νὰ ἀναδιβάσῃ ἐπὶ σκηνῆς τὰ αἰώνια καὶ τετριμμένα μελοδράματα; Ἐχάθησαν τόσα νέα μελοδράματα ἱταλικά, καὶ τόσα παλαιὰ τοῦ Βέρδη καὶ τοῦ Δονιζέττη, ἀ- τινὰ μὴ δοθέντα πρὸ καιροῦ, θὰ φανῶσι νέα ὅπως νέα, διὰ τὴν νεώτεραν γενεάν;

Ἀτυχὴς ἦτο ἡ ἐκλογὴ τοῦ «Ριγολέττου», καὶ ἀτυχεστέρα ἡ πρώτη παράστασις, καὶ μάλιστα ὅπως ἀπροτοίμαστος ὡς ἐγένετο.

Προσεχώς, θὰ γράψωμεν περὶ αὐτῆς. Ἐν τούτοις συνι-
στῶμεν εἰς τὴν ἐργολαβίαν νὰ σπεύσῃ ν' ἀναβιβάσῃ τὸ τα-
χύτερον ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸ νέον μελόδραμα *«Elixir d'a-*
mpoison», ὅπερ ὡς ἡκούσαμεν, προτοιμάζει, ὅπως ἀναπλη-
ρῶσῃ τὴν ἐκ τοῦ *«Eugolétou»* ἀποτυχίαν.

Τενεκές.

ΟΛΥΜΠΙΑ.

Λουίζα Μύλλερ.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὁ Ταβουλάρης ἀνήγγειλλεν
ὅτι ἐμελλε νὰ διδαχθῇ ἡ Λουίζα Μίλλερ, δρᾶμα *κωμικο-*
τραγικόν τοῦ εὐφαντάστου Σχίλλερ — «δρᾶμα κωμικοτρα-
γικόν ἐσκεπτόμεθα» τί νὰ συμβαίνει ἄρά γε; Ἡμεῖς μίαν
Λουίζαν Μίλλερ γινώσκομεν· τὴν τραγωδίαν *Kabale und*
Liebe τοῦ Σίλλερ, τὴν τραγικωτάτην ἐκείνην τραγωδίαν,
ἐν τῶν ἀριστοτεχνημάτων τοῦ ποιητοῦ. Τί παθὼν ὁ Τα-
βουλάρης τὴν ἀνήγγειλε κωμικοτραγικὸν δρᾶμα; Μὴ εἶ-
ναι ἄλλο τι; » Ὡς πρὸς τὸ κοσμητικὸν εὐφάνταστος ἐμει-
διάσαμεν· ἦτο περιττὸν, κ. Ταβουλάρη· ἀρκεῖ νὰ ἔγραφε
τοῦ Σίλλερ, οὔτε αὐτὸς, οὔτε τὸ κοινὸν εἶχεν ἀνάγκην τῆς
συστάσεώς σου, ἥτις μᾶς ὑπενθύνισε τοὺς λόγους ἐκείνου
τοῦ φωνάζοντος πρὸ τῆς θύρας τῶν ἐμπορικῶν καταστημά-
των, ὅπου γίνεται διάλυσις «εὐθὺνὰ καὶ καλὰ ὑφάσματα,
κύριοι· πρώτη ποιότητος, κύριοι!»

«Ἡ *Kabale und Liebe* (Λουίζα Μίλλερ) τοῦ Σίλλερ, λέ-
γει κριτικὸς τις, εἶναι μεγαλοπρεπὲς παράστασις τοῦ και-
ροῦ καὶ τῆς καταστάσεως τῆς πατρίδος αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐπο-
χὴν ἔγραφε. Παριστᾷ τὴν ἀπαρηγόρητον ἐποχὴν, καθ' ἣν
οἱ δυστυχεῖς πολῖται ὡς θύματα μετεχειρίζοντο· οἱ γέρον-
τες ἀφηροῦντο τὰ τέκνα τῶν. Τὰ παιδιά ὀρφανίζόμενα
ἐκλαίον· ὁ νυμφίος ἐχωρίζετο διὰ τῆς βίας ἀπὸ τῆς νύμφης.
Οἱ ἄρχοντες ἐτέλουν ὄργια μὲ τὰς ἐρωμένας τῶν· ὑπουρ-
γοὶ τῶν ἐγένοντο οἱ δῆμιοι. Ἡ τάξις τῶν πολιτῶν κατε-
πιέζετο ὡς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἱερώτερα τῆς οἰκογενείας. Εἰς
τοιαύτην ἀθλιότητα τῶν καιρῶν ὁ ποιητὴς ἠθέλησεν ἐν τοῖς
ἔργοις καὶ τοῖς παθήμασι τῶν προσώπων τοῦ δράματος νὰ
διεγείρῃ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐγενείας τῆς ἀνθρωπίνης
φύσεως.»

Πλὴν τοῦ Σ. Ταβουλάρη, ὅστις σχετικῶς καλλίτερον τῶν
ἄλλων παρέστησε τὸν μέχρι κωμικοῦ δειλὸν αὐτάρχη Κάλβ,
οἱ λοιποὶ δὲν ἤξευρον τί πρόσωπον ἐπαιζον. Ἐκ τῆς διδα-
σκαλίας τῆς τραγωδίας ἐδικαιώσαμεν τὴν ἀγγελίαν περὶ
κωμικοῦ δράματος. Ὁ τρόπος τῆς παραστάσεως ἀπ' ἀρ-
χῆς μέχρι τέλους καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σπουδαιότερα σημεῖα ἦτο
κωμικὸς καὶ ἐκίνει τὸν γέλωτα. Τίς εἶδε ποτὲ εἰς τὸν ἄλ-
λον κόσμον νὰ ξεκαρδίζωνται οἱ ἄχροται διδασκομένης
τῆς Λουίζας Μίλλερ; Εἰς τὰ *Ὀλύμπια* ὅμως τοῦτο συνέβη.

Ἐν ἐκ τῶν δύο λοιπὸν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἢ ὅτι
τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν εἶναι τὸ πάντων ἀμαθέστερον καὶ μω-
ρότερον, ἢ ὅτι πταῖουν οἱ ἥθοποιοί. Ἄλλ' οὐδὲν κοινόν,
δοῶ μωρὸν καὶ ἂν ἦναι, εἶναι δυνατόν νὰ γελᾷ εἰς τὸ
τραγικωτάτον τέλος τῆς Λουίζας καὶ τοῦ Φερδινάνδου. Τὸ
λάθος λοιπὸν ἔγκειται εἰς τοὺς ἥθοποιούς. Καὶ τῶνόντι
τόσον οἰκτρῶς παρενόησε τοὺς χαρακτῆρας τῆς τραγωδίας,
τόσον κωμικὴν χροιάν ἔδωκεν εἰς αὐτὸ, ὥστε πᾶν ἄλλο
αἰσθημα διήγειραν ἢ ἐκεῖνα ὅσα ἤθελε νὰ διεγείρῃ ὁ Σίλ-
λερ. Ἡ εὐγενὴς ἐκείνη, ἀθώα καὶ ἀγγελικῶς καθαρὰ Λουί-
ζα, ἥτις πρέπει νὰ διερμηνεύσῃ τὴν ἀθωότητα ἧς πλήρη

τυναίσθησιν ἔχει, ἦτο νέα τις ὁρμητικὴ, παθητικὴ, τὸν
ἔρωτα αἰσθανομένη καὶ τὴν ἀθωότητα ὑπερασπιζομένη,
ὥπως ἤθελε κάμει τοῦτο καὶ ἡ κοινὴ *Maitresse*. Ἡ τοα-
λέττα τῆς εἰς ἐπίμετρον, ἡ καταφόρτωσις ἀργυρῶν καὶ χρυ-
τῶν ἐνωτίων καὶ ψελλίων καὶ κορδελλῶν, τὸ καρρὲ ἐκεῖνα,
τὸ διάπλατον ἀνοικτὸν τοῦ στήθους τῆς, πᾶν ἄλλο ἢ συμ-
πάθειαν ἀθωότητος ἐνέπνεον. Ὁ Φερδινάνδος, ὁ μεγαλόψυ-
χος νέος, ὁ καὶ τὸν πατέρα του θυσιάζων εἰς τὴν τιμὴν
τῆς νέας καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς αξιοπρεπείας του, ἦτο
ἐπίσης νέος κοινός, ὁρμητικὸς, οὐδὲν μεγαλεῖον παριστῶν,
ἡμιλῶν μὲ τὸν αὐτὴν τρόπον πρὸς τὴν Λουίζαν καὶ πρὸς
τὴν Λαίδην, πρὸς τὴν περιστεράν καὶ πρὸς τὴν πόρνην. Εἰς
τὴν Λαίδην οὔτε τὴν ἐξυπνάδαν καὶ φρόνησιν, οὔτε τὴν
ὑπερφηάνειαν διεκρίνομεν. Τὸ δὲ δυστυχὲς συζυγικὸν ζευ-
γος Μίλλερ, ὃν ἡ οἰκιακὴ εὐδαιμονία ταρασσεται, πῶς πα-
ρεμόρφωσαν! Παρέστησαν ἐκεῖ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους δύο
καταγκιόζιδες γέροντες, οἵτινες ἀδιακόπως ἐκίνουν τὸν γέ-
λωτα. Ὡς τοὺς δυστυχεῖς! Ὡς τῆς δολοφονίας τοῦ Σίλλερ
καὶ τῆς παραμορφώσεως τῶν Τραγωδιῶν του!

Ἀλλὰ καὶ ἡ γλῶσσα τῶν ἡθοποιῶν καὶ τοῦ δράματος
ἦσαν ἀνάλογα τῆς παραστάσεως. Φαντασθῆτε τρα-
γωδίαν τοῦ Σίλλερ κλασικὴν νὰ διπλόνωνται αἱ λέξεις
παρὰ τοῦ Ταβουλάρη καὶ Σας. Φαντασθῆτε ν' ἀκούετε προ-
πέταξα (ἂντι προσέταξα) οὗτος ἐξεδικεῖται, δίδουσά με, ἀ-
πνυδῆσασα, κατασπαραγμένη, συνομιλικωτῶν μου, πυραι-
ωδὴ πάθη, τρυβλίον ἀργυροῦν καὶ παπλώματα, καὶ ἄλλα
ἴμοια καὶ πολλά. Τέλος καὶ αὐτὴν τὴν καταστροφὴν τῆς
τραγωδίας κατέστρεψαν παραλιπόντες τὴν τελευταίαν ὀγ-
δόνην τῆς τελευταίας πράξεως σκηνήν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ Ἑλ-
ληνες ἥθοποιοί· αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, περὶ ὧν οἱ δημοσιο-
γράφοι κριτικοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἔγραφον ὅτι παρέστησαν
καλῆτερον, τελειότερον, τὸν Ἀμλέτον παρὰ... ὁ Σαλβίνης!!

Ἀριθ. Θραυνοῦ 435.

ΡΩΣΣΙΚΑ ΛΟΥΤΡΑ.

Lasciate ogni speranza voi ch' entrate.

Ἰδοὺ ὁ πρόλογος ὃν θὰ προέταττον τῆς περιγραφῆς τοῦ
σπηλαίου *Aldelberg* καὶ ὅστις δὲν εἶναι ἀκατάλληλος
τιθέμενος καὶ ὡς ἐπικεφαλὴ τῶν *Ρωσσικῶν Λουτρῶν*.

Αἱ δύο αὗται λέξεις αἱ τόσον πιστῶς συνδεδεμέναι ὅσον
οἱ δύο πρῶτοι ἄνθρωποι, ὑποκρύπτουσι καὶ τόσῃ ἀπιστίαν
ὅσῃν ὅλα τὰ ἀνδρόγυνα τῶν ἀπογόνων τῆς ἀνθρωπίνου ἐ-
κείνης διαδόχου.

Ρωσσικὰ Λουτρά! Πόσῃν ἀληθῶς αὖραν, πόσῃν δρόσῃν,
πόσῃν ψυχαγωγίαν περικλείει ἐν ἑαυτῇ ἡ λέξις *Λουτρά*·
ἵκκει ὅτι περικλείουσιν ὅλην τὴν θάλασσαν, ὅλας τὰς λί-
μνας, ὅλους τοὺς ποταμούς, καὶ μέχρι τῶν τεχνητῶν λαρ-
νῶν εἰς ἃς περιελήφθη ἐσχάτως καὶ ἡ τοῦ *Δαμασκηνοῦ*.
Ἀλλὰ καὶ πόσῃν ἀποτροπίσιν, πόσῃν κνοῦτον πόσῃν μηδε-
νισμὸν ἀποπνέει ἡ λέξις *ρωσσικὰ*· νομίζεις ὅτι θὰ ἐκραγῇ·
καὶ εὐτυχῶς ὅτι δὲν εἶσαι αὐτοκράτωρ, ἄλλως θὰ σὲ ἐτί-
ναζεν εἰς τὸν ἀέρα!..

Ἡμῖν μετὰ τινος συντρόφου, ὁ ὁποῖος κατὰ γράμμα ἐ-
παιξε τὸ πρόσωπον τοῦ *Βιργιλίου*, (ἐγὼ ἤμην ὁ *Δάντης*)
ἀφοῦ αὐτὸς ἐπλήρωσε τὴν εἴσοδον, τὸ λούσιμον καὶ τὰ ρέ-